

**Museu Valencià de la Il·lustració
i de la Modernitat
MuVIM**

carrer Quevedo, 10 - València
del 25 d'abril al 8 de juliol

La primera de les novetats té a veure amb la llei del contracte laboral, norma que va entrar en vigor el gener del 2004 i que era el primer i únic text de reconeixement dels drets dels treballadors que hi havia fins ara. La reforma, però, era urgent, perquè el text que es va acabar aprovant no tenia suport ni dels mateixos sindicats ni de la patronal, malgrat que li era més favorable, segons les denúncies dels representants dels treballadors.

El ministre d'Interior i Justícia, Josep Maria Cabanes, responsable dels assumptes laborals, va manifestar durant la presentació dels textos que la llei del contracte de treball "tenia una gran mancança pel que fa als convenis col·lectius". Certament, el nou text, que passarà a prendre la denominació de codi de relacions laborals, preveu ja l'existència de convenis a les empreses, fet de transcendència històrica a Andorra, on fins ara no n'hi ha hagut mai cap.

El codi també servirà per legislar al voltant dels drets de representació dels treballadors, que a partir d'ara tenen dret a reunir-se dins de l'empresa i tindran capacitat per negociar millores amb els empresaris. Una altra de les novetats d'aquest text és l'establiment d'una jornada de treball anual de 1.800 hores, amb l'objectiu final, segons va dir Cabanes, de facilitar "la conciliació de la vida laboral i familiar". Així mateix, en aquesta línia s'han fixat en 350 les hores extres que es poden fer cada any i s'ha decidit que el temps de descans entre jornades sigui d'un mínim de dotze.

**Consens en
la nova llei de la
seguretat social**

Paral·lelament a la presentació de les lleis al voltant del món laboral, es va presentar també la setmana passada la proposició de llei de la caixa andorrana de la seguretat social (CASS), text que ha estat consensuat en el si d'una comissió parlamentària amb representació de tots els grups polítics. Entre les novetats

Andorra tanca la porta al dret de vaga

El Govern andorrà ha presentat tres lleis laborals que introdueixen per primera vegada al país el reconeixement dels drets laborals. No obstant això, la reforma, que ha tardat catorze anys a arribar des de l'aprovació del text constitucional, no ha estat gens ben rebuda pels sindicats i l'oposició: l'acomiadament continua sent lliure i el dret de vaga no es reconeix.

del text figura l'augment de la cotització, que passa del 18 al 20%; la jubilació es pot endarrerir fins als setanta-dos anys; es fixen pensions mínimes de jubilació; els pares poden gaudir quinze dies de baixa; s'atorguen pensions per tenir un fill per a famílies sense recursos, i s'amplia el temps de cobertura en cas de no tenir feina.

Pel que fa a l'augment de la cotització, l'assalariat passarà a pagar un 5% de l'aportació a la CASS a un 5,5%, i la major part de l'increment l'assumirà l'empresari, que passarà de pagar el 13% actual a abonar un 14,5%. En con-

seqüència, es preveu que la caixa de seguretat social ingressi, gràcies a les variacions dels percentatges de cotització, uns 19 milions més d'euros. Del 20% de cotització, un 10% servirà per cobrir prestacions de salut, mentre que l'altre 10% s'utilitzarà per abonar les pensions de jubilació.

Precisament, entre els canvis que afecten la jubilació, a més de la possibilitat de fer-ho als setanta-dos anys, és la possibilitat de fer-ho abans dels seixanta-cinc anys –l'edat habitual–. En aquest cas, però, s'haurà d'haver estat cotitzant uns quaranta anys.

L'acomiadament lliure és una de les figures que el Govern ha blindat en aquesta reforma. "Endurim fortament el règim sancionador dels empresaris, però respectem el comiat no causal", va dir Cabanes. No obstant això, davant l'acomiadament lliure, el text preveu la protecció especialment de les dones embarassades i dels delegats sindicals de les empreses, que també s'elegiran per primera vegada al país. D'altra banda, s'ha ofert una "rellevància important" als possibles casos que es puguin produir d'assetjament moral a la feina.

La nova figura del delegat sindical estarà també regulada per la llei, que n'establirà el nombre necessari. En aquest sentit, disposaran de representant les empreses amb més de 20 treballadors i en podran tenir fins a un màxim de quatre, segons el nombre d'empleats que hi hagi. La norma establirà també les mesures que permetin evitar que es produeixin represàlies contra els treballadors implicats en activitats sindicals. Segons estimacions fetes pel Govern, tenint en compte que actualment el nombre de treballadors al país és de 45.810 persones, a hores d'ara hi hauria al Principat més de 600 delegats de personal actius, xifra que representa l'1,3% de la massa salarial.

La llei reguladora de les llibertats sindicals ha estat rebuda amb un cert desconcert per les organitzacions de treballadors del país, que no acaben de veure

Sobre la cobertura en cas de pèrdua de feina, el nou text preveu que els afiliats a la CASS que ho hagin estat durant 6 mesos rebran prestacions fins a un màxim de seixanta dies. Si s'han cotitzat tres anys, la cobertura és només per a tres mesos. Qui n'hagi cotitzat més de tres i es quedi sense feina, podrà rebre una cobertura que no podrà excedir-se mai més enllà dels quatre mesos.

Entre altres novetats previstes, hi ha la intenció d'equiparar els drets dels assalariats i els de les persones que treballen per compte propi.

ACTUAL

clar els criteris que s'han establert per poder legalitzar la seva situació. El text estableix un nombre mínim d'afiliats, que moltes de les organitzacions actuals no compleixen perquè es tracta de sectors minoritaris, com és ara els duaners, els bombers o la policia. A hores d'ara, i amb el nombre de treballadors que hi ha a Andorra, el Govern ha fet un càlcul que faria necessari tenir 135 afiliats per poder constituir-se en sindicat. Això

aboca moltes de les organitzacions actuals a la desaparició. L'altra alternativa és registrar-se amb les associacions culturals.

Pel que fa a la llei de seguretat i higiene en el treball, el tercer text presentat la setmana passada incorpora la figura del delegat de seguretat i salut, inexistent fins ara, i s'atorga a les empreses un període de cinc anys per adaptar-s'hi. En aquest apartat també pateix canvis el rè-

gim sancionador de les empreses quan es produeixin accidents laborals. S'ha modificat també, en aquest sentit, el règim sancionador quant als accidents laborals, penats ara amb un màxim de 1.200 euros, xifra que amb el nou règim s'eleva fins als 100.000, en el cas de les faltes més greus.

Lluny de satisfer les aspiracions dels sindicats, els textos presentats han caigut com un gerro d'aigua freda per a les centrals. El govern liberal no ha accedit a suprimir l'acomiadament lliure ni tampoc a donar cobertura legal al dret de vaga. Així doncs, se senten en certa manera davant d'un marc legal que no ofereix els instruments suficients perquè es puguin articular les llibertats sindicals. L'oposició socialdemòcrata, encapçalada per Jaume Bartumeu, ja prepara un text alternatiu.

El conjunt de nous textos es van lliurar la setmana passada als agents socials i econòmics del Principat, complint així amb la promesa de tenir enllestits els esborranys coincidint amb l'1 de maig. A partir d'ara, el Govern s'ha fixat un mes i mig per rebre aportacions dels diferents sectors afectats per redefinir el projecte si ho troba pertinent. D'aquesta manera, confien que els textos siguin presentats a tràmit parlamentari abans de l'estiu com a projecte de llei.

*Joan Antoni Guerrero
Andorra*

Breus

Estat de salut de l'economia catalana el 2006

L'excessiu pes de la construcció, l'augment de l'ocupació en sectors poc qualificats, l'elevada taxa de temporalitat i l'augment dels accidents laborals són alguns factors que es resisteixen a un canvi de model de productivitat per a l'economia catalana, si bé és positiu que creixin les exportacions i augmentin les inversions en béns d'equipament. La diagnosi la fa un informe del Centre d'Estudis i Recerca Sindical de CCOO de Catalunya. Les conclusions destaquen que han crescut les exportacions industrials d'alt valor tecnològic, així com les inversions, especialment en compra d'habitatge, malgrat que

JORDI PLAY

s'ha produït un increment del nivell d'endeutament de les famílies. Com a elements de preocupació, l'estudi destaca que la renda per capita no hagi crescut en paral·lel amb el PIB. També conclou que el creixement moderat dels salaris no s'ha correspost amb l'increment notable de beneficis nets de les empreses.

Toyota ja és la líder

Al gegant automobilístic nord-americà General Motors, li han passat al davant. L'empresa japonesa Toyota ha registrat per primera vegada més vendes. En el primer trimestre del 2007, Toyota ha venut 2,3 milions de cotxes, 100.000 més que GM. A més, Toyota ha informat que ha trencat el seu rècord de producció de vehicles durant l'any fiscal 2006 (finalitzat el 31 de març passat), amb 9 milions d'unitats, xifra que significa un 7,3% més que l'exercici anterior. Les exportacions de la companyia nipona confirmen també la tendència ascendent iniciada el 2001, i se situen en 2,7 milions d'unitats.